

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/48/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111201843
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8111201843.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Mareka Košča a JUDr. Mareka Kohúta, v právnej veci žalobcov: 1/ N.. U. V., B.. XX.X.XXXX, X. W., D. XX, 2/ N.. L. V., B.. XX.X.XXXX, X. L., P. XX, 3/ N.. S. V., B.. XX.X.XXXX, X. I., B.. G. XX, zastúpených advokátom JUDr. Lukášom Kišeľakom, so sídlom Prešov, Jarková 63, proti žalovanému: Slovenská republika, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Bratislava, Dobrovičova 12, IČO: 00 156 621, o zaplatenie 77.502,84 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 15.12.2015 č. k. 12C/20/2011-433, takto

rozhodol:

M e n í rozsudok súdu prvej inštancie tak, že nárok žalobcov na zaplatenie po 25.834,28 eur s prísl. zamieťa.

Sporovým stranám nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1) Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 12C/20/2011-433 rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi v 1. rade 25.834,28 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 25.1.2011 do zaplatenia, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 2. rade 25.834,28 eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 25.1.2011 zo sumy 25.834,28 eur, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 3. rade 25.834,28 eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 25.1.2011 zo sumy 25.834,28 eur, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcom v 1. až 3. rade trovy konania 9.173,98 eur na účet ich právneho zástupcu, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobcovia v 1. až 3. rade sa domáhali nárokov z nesprávneho úradného postupu, pretože Obvodný pozemkový úrad v L. v rozpore s príslušnou právnou úpravou nerozhodol v čase od 6.7.2005 do 28.2.2008 riadne a včas. Žalobcovia ako oprávnené osoby v správnom konaní si uplatnili návrh na vydanie nehnuteľností zapísaných v pozemkníkovej vložke č. XXX, a to parcely mpč. XXX nachádzajúcej sa v k. ú. U. vo výmere 1701 m² po pôvodných vlastníkoch T.G. V., rod. X. v podiele 1/2 a T. V., rod. P. v podiele 1/2. Parcela prešla do vlastníctva Československého štátu - Ústav geodézie a kartografie L. na základe Kúpnej zmluvy uzavretej dňa 20.10.1966. Zmluva bola uzavretá v tiesni, za nápadne nevýhodných podmienok na výstavbu slobodárne a internátu pre Krajský ústav geodézie a kartografie v L.. Pôvodné vlastníčky boli donútené podpísať kúpnu zmluvu dodatočne po predchádzajúcom zabratí pozemku. Okresný úrad L. rozhodnutím z 27.1.2000 č. k. C. XXXX/XXX-X/SI reštitučný nárok zamietol. Krajský súd v L. po preskúmaní zákonnosti tohto rozhodnutia zrušil preskúmané rozhodnutie rozsudkom zo dňa 10.4.2001 č. k. 2S/16/2000-13 a vec vrátil na ďalšie konanie. Okresný úrad L. rozhodnutím zo dňa 6.10.2001 žalobcom v 1. až 3. rade priznal nárok na náhradu za predmetnú záhradu v náhradnom pozemku o výmere 851 m², teda len v časti uplatneného nároku. Žalobcovia podali návrh na opätovné preskúmanie rozhodnutia a Krajský súd v L. opätovne

zrušil rozsudkom č.k. 4Sp/14/04-11 rozhodnutie a vec vrátil veci na konanie Obvodnému pozemkovému úradu. Spis bol vrátený dňa 26.7.2005 správne mu orgánu. Podľa § 49 ods. 1, 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, správny orgán má konať bezodkladne, v zložitejších prípadoch do tridsiatich dní a v zvlášť zložitých prípadoch do šesťdesiatich dní. Od 27.4.2005 nebolo vykonané ďalšie konanie správneho orgánu, pričom nové rozhodnutie bolo vydané až 28.2.2008 pod č. C. XXXX/XXX-X/Ba takmer po troch rokoch, odkedy bol správny orgán zaviazaný ku konaniu a rozhodnutiu rozsudkom Krajského súdu v L. zo dňa 27.4.2005. Zákom č. 571/2007 Z.z. došlo s účinnosťou odo dňa 1.1.2008 k zmene zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, okrem iného v časti § 11 ods. 2, a to tak, že: „náhradný pozemok sa prevedie na oprávnenú osobu, ak jej bol rozhodnutím priznaný nárok na náhradu za pozemky, alebo za spoluvlastnícky podiel k pozemkom, ak výška takéhoto nároku predstavuje výmeru nad 400 m², a ak nárok v peniazoch je väčší ako 5.000,- Sk. Ak oprávnená osoba nespĺňa podmienky na priznanie nároku na náhradu za pozemky, náhrada za pozemky sa poskytne v peniazoch“. Aj keď Obvodný pozemkový úrad L. rozhodol, že žalobcovia v 1. až 3. rade ako oprávnené osoby spĺňajú podmienky § 6 ods. 1 písm. k/ zákona č. 229/1991 Zb., že k uzavretiu kúpnej zmluvy došlo v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok, ale žalobcom ako oprávneným osobám sa nehnuteľnosť nevydáva pri pozemkoch o výmere 1701 m², pretože žalobcovia ako 3/16-oví podielníci nemajú nárok na vydanie pozemkov menších ako 400 m² a nárok v peniazoch je väčší ako 5.000,- Sk. Keďže žalobcovia ako oprávnené osoby majú nárok len na výmeru 318,9 m², nespĺňajú každý samostatne podmienku na vydanie náhradného pozemku. Keďže v čase nečinnosti od 6.7.2005 do 28.2.2008, t.j. od rozhodnutia Krajského súdu v L. z 27.4.2005 došlo k zásadnej zmene ust. § 11 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb., už nebolo možné pôvodným vlastníkom vydať rovnocenné pozemky, ale vyplatiť neakceptovateľnú sumu ako náhradu za odňatý pozemok. Oproti nároku každého žalobcu na 1.058,55 eur, nie na vydanie pozemku v primeranej kvalite a výmere v obci L., tak náhradné pozemky o výmere 318,9 m² by mali trhovú hodnotu 26.892,83 eur (318,9 m² x 84,33/ m²= 26.892,83 eur). Žalobcovia prezentujú škodu 25.834,28 eur ako rozdiel medzi všeobecnou cenou náhradného pozemku a vyplatenou náhradou vo výške 1.058,55 eur. Ide o zrejmu príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom Obvodného pozemkového úradu a vzniknutou škodou v zmysle § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Žalobcovia žiadosťou zo dňa 13.12.2010 sa u žalovaného domáhali podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. predbežného prerokovania nároku na náhrady škody, pričom ministerstvo dňa 5.1.2011 vydalo vyjadrenie, že žiadosti na náhradu škody nevyhovuje.

2) Podľa žalovaného vydaniu pozemku bráni zákonná prekážka § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 229/1991 Zb.. Preto rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu je správne, pokiaľ oprávneným osobám priznáva peňažnú náhradu. Najvyšší súd tiež konštatoval, že nebolo možné prihliadnuť na námietky N.. S. V. a spol. o tom, že Obvodný pozemkový úrad nedodržel základné pravidlá uvedené v ust. § 3 ods. 3, 4 Správneho poriadku a nerozhodol v lehote podľa ust. § 49 Správneho poriadku, pričom nebolo preukázané, aby Obvodný pozemkový úrad postupoval v rozpore s právnou normou ustanovenou v § 3 ods. 3, 4 Správneho poriadku. Podľa žalovaného, žalobcovia pri výpočte výšky škody nezohľadnili skutočnosť, že zákon č. 229/1991 Zb. aj pred novelizáciou zákonom č. 571/2007 Z.z. umožňoval Obvodnému pozemkovému úradu rozhodnúť podľa ust. § 14 ods. 1, druhá veta, zákona, a oprávnenej osobe poskytnúť finančnú náhradu za pozemok, ktorý sa podľa zákona č. 229/1991 Zb. nevydal, a za ktorý nebol poskytnutý iný pozemok. Preto neobstojí tvrdenie žalobcov, že mali byť ukrátení nečinnosťou Obvodného pozemkového úradu L., keď tento rozhodol o nároku až po prijatí novely zákona č. 571/2007 Z.z.. Žalovaný vzniesol námietku premlčania vzhľadom na podanie návrhu až 25.1.2011, takže došlo k zmeškaniu 3-ročnej lehoty na náhradu škody. Podanie znaleckého posudku N.. G. P. pod č. 25/2010 a určená fiktívna náhrada 26.892,83 eur nie je podľa žalovaného určujúcou skutočnosťou. Keďže nebol preukázaný nesprávny úradný postup žalovaného, resp. Obvodného pozemkového úradu L., nepreukázaná príčinná súvislosť medzi údajným nesprávnym úradným postupom žalovaného, resp. Obvodného pozemkového úradu L. a vznikom škody a z dôvodov premlčania nároku na náhradu škody i z dôvodov fiktívnej výšky škody a nedostatku pasívnej legitimácie žalovaného navrhol žalobu zamietnuť.

3) Okresný súd pri hodnotení nároku vychádzal z toho, že aplikáciou ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514, ktorý podrobne upravuje podmienky, za ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prieťahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia, pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Ust. § 9 ods. 2 zákona bolo zavedené do zákona č. 514/2003 Z.z. zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2013, preto je aplikovateľné

len na právne vzťahy vzniknuté od 1.1.2013. Samotná žaloba ale bola na súd dňa 25.1.2011. Okresný súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR z 21.6.2000 č. k. 25Cdo/1154/2000 pri aplikácii zákona č. 82/1998 Zb., čo je obdobný zákon Českej republiky o zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, že sa použije nový právny predpis na právne vzťahy, ktoré nastali až po jeho účinnosti. Zákomom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2013 pri § 9 vložili nové odseky 2 a 3, ktoré sú založené na možnosti vychádzania len z výsledkov vybavenia sťažností na prieťahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ak sa rieši otázka porušenia povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Okresný súd procesnú podmienku, že zatiaľ nebolo konštatované žiadne porušenie právnej povinnosti správnym orgánom právomocným rozhodnutím iného správneho orgánu nevyžadoval pre úspešné uplatnenie náhrady škody za nesprávny úradný postup. Samotní žalobcovia podali žiadosť na Pozemkový úrad v L. dňa 23.12.1992 ako oprávnené osoby, pričom rozhodnutia Okresného úradu L. z 27.1.2000 či 6.10.2001 boli zrušené rozhodnutiami krajského súdu, naposledy 27.4.2005, ktoré rozhodnutie je právoplatné 6.7.2005 a vrátené na ďalšie konanie Obvodnému pozemkovému úradu 26.7.2005. Obvodný pozemkový úrad L. rozhodnutím z 28.2.2008 pod č. j. C. XXXX/XXX-X/Ba rozhodol, že žalobcovia sú oprávnené osoby v zmysle ust. § 6 ods. 1 písm. k/ zákona č. 229/1991 Zb. a týmto sa podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 229/1991 Zb. v znení zákona č. 412/2012 Z.z. nevydajú nehnuteľnosti zapísané v pozemknoknižnej vložke č. XXX v k. ú. U., parcela č. XXX o výmere 1701 m², druh pozemku - záhrada v intraviláne. Najvyšší súd SR rozhodnutím sp. zn. 1Sžo/54/2009 zo dňa 22.9.2009 potvrdil rozsudok Krajského súdu v L. zo dňa 3.10.2008, č.k. 3Sp/36/2008-10 zo dňa 3.10.2008, kde v odôvodnení Najvyšší súd konštatoval porušenie § 49 Správneho poriadku, že rozhodnutie nebolo vydané v zákonnej lehote, aj keď táto skutočnosť nemala za následok nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia. Čo sa týka dostatku pasívnej legitímácie žalovaného, je nesporné, že od 24.6.1991 do 31.12.2007 zakotvoval § 11 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. povinnosť oprávnenej osobe previesť bezodplatne do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu v primeranej výmere a kvalite, ako boli pôvodné pozemky, a to pokiaľ možno v tej istej obci, v ktorej sa nachádza prevažná časť pôvodných pozemkov, a to bez ohľadu na výmeru takéhoto nároku a bez ohľadu na výšku nároku v peniazoch za tento pozemok. Od 1.1.2008 podľa § 11 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. bezodplatné prevody na oprávnenú osobu boli možné len za splnenia podmienky výmery vydávanej alespoň 400 m², a ak bol nárok v peniazoch väčší ako 5.000,- Sk. Preto snaha „preniesť“ zodpovednosť na Slovenský pozemkový fond pre nevydanie náhradných pozemkov či finančnej náhrady, neobstojí. Čo sa týka námietky premlčania, rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu bolo vydané 28.2.2008 a nadobudlo právoplatnosť 30.10.2009. Žaloba podaná na súd 25.1.2011 bola podaná v zákonnej premlčacej lehote.

4) Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného ako pri skutočnej náhrade škody, ale stratou očakávaného výnosu. Nestačí iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, ale musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom chode veci mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodovej udalosti). O tom pojednávajú aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/319/2008 zo dňa 28.4.2010 a Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 25Cdo/296/2006 zo dňa 23.9.2007. Nemožno hovoriť o hypotetickej škode bez reálneho základu. Slovenský pozemkový fond mohol poskytnúť do 31.12.2007 pozemky v primeranej výmere a kvalite, pretože aj Slovenský pozemkový fond potvrdil disponovanie náhradnými pozemkami pre riešenie reštitučných náhrad. Hodnota pozemkov bola predmetom výpočtu znaleckého posudku č. 132/2015 N.. T. P. na základe uznesenia Okresného súdu X. vo veci sp. zn. 6C/121/2011, keď určoval všeobecnú hodnotu pozemkov v k.ú. U.. Obdobne aj N.. G. P. v znaleckom posudku ustálil cenu pozemku na 143.000,- eur a žalobcovia pri výmere 318,9 m² a cene 84,33 eur/m², mohli požadovať finančnú náhradu 26.892,83 eur. V prípade odpočítania finančnej náhrady vyplatenej štátom o výške 1.058,55 eur náhrada škody u žalobcov predstavuje 25.834,28 eur.

5) Súd pri hodnotení nároku vychádzal z toho, že existuje právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v správnom konaní, čím sa odstraňuje právna neistota, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia. Vec sama bola prerokovávaná od r. 2001, preto súd dospel k záveru, že nečinnosťou správneho orgánu došlo k porušeniu právom chránených záujmov fyzických osôb. Škoda podľa § 3 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, v znení účinnom do 1.1.2013, je založená na nezákonnom rozhodnutí či nesprávnom úradnom postupe. Podľa § 9 ods. 1 zákona účinného do 1.1.2013, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Žalobcovia nijakým spôsobom nebránili vydaniu rozhodnutia správnym

orgánom od r. 2001, pričom ak by správny orgán rozhodol včas, t.j. v zákonom stanovenej lehote, bol by žalobcom vydaný Slovenským pozemkovým fondom náhradný pozemok v k. ú. U., pričom všetky pozemky v intraviláne L. mali podľa vyhlášky č. 289/1990 Zb. účinné k 24.6.1991 cenu 100,- Sk/m². Po bezodplatnom prevode pozemky mali trhovú hodnotu, preto škoda vzniká ako rozdiel medzi finančnou náhradou vyplatenou oprávneným osobám za pozemky a trhovou cenou stanovenou N.. T.C. P.. Potom súd vyhovel návrhu a zaviazal žalovaného vyplatiť každému zo žalobcov po 25.843,28 eur, ako náhradu škody (ušlý zisk), vrátane úroku z omeškania. Podľa § 517 ods. 1, 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania. Konkrétna výška úrokov z omeškania vyplýva z Nariadenia vlády č. 87/1995 Zb.. Preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

6) O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p., pričom neúspešný žalovaný je povinný nahradiť žalobcom trovy konania 9.173,98 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

7) Proti rozsudku okresného súdu dal odvolanie žalovaný. Súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Súd akceptoval len účelové dôkazy a stanoviská uvedené a predložené žalobcami. Existuje tu určitá zaujatosť, keď už raz bol medzitýmny rozsudok zrušený uznesením Krajského súdu v L. a vrátený na ďalšie konanie. Súd nerešpektoval právny záver krajského súdu, z ktorého vychádzala možnosť zamietnutia žaloby. Krajský súd poukázal na to, že zatiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté žiadnym orgánom o tom, aby bol konštatovaný nesprávny úradný postup správneho orgánu. Ak nie je konštatované porušenie právnej povinnosti správnym orgánom o nároku žalobcov rozhodnúť bez prietahu, kde žalobcovia nepreukázali zmenšenie majetku v dôsledku porušenia povinnosti správneho orgánu, preto nie je ani daná zodpovednosť štátu za škodu. Aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. ISžo/54/2009 zo dňa 22.9.2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v L. č. k. 2Sp/36/2008-10 zo dňa 3.10.2008, konštatoval, aby sa nepostupovalo v rozpore s právnou normou, a to § 3 ods. 3, 4 Správneho poriadku. Ak žalobcom bola priznaná finančná náhrada, tak nie je pravdivé tvrdenie žalobcov, podľa ktorých mali byť ukrátení nečinnosťou Obvodného pozemkového úradu L., ktorý o nárokoch žalobcov rozhodol až po prijatí novely zákona č. 571/2007 Z.z.. Citovaný zákon ale rieši otázku finančnej náhrady, ak je výmera menšia a náklady spojené s vytvorením takéhoto pozemku sú nepomerne väčšie, ako je hodnota náhrady. Odvolateľ upriamuje pozornosť na to, že žalobcovia neodôvodnili škodu ako škodu v dôsledku prietahov Obvodného pozemkového úradu, ale tým, že v čase rozhodovania nadobudol účinnosť zákon č. 571/2007 Z.z., takže žalobcovia sa cítia byť ukrátení prijatím nového zákona č. 571/2007 Z.z., nie nečinnosťou Obvodného pozemkového úradu L.. Ak žalobcovia podali návrh na súd 25.1.2011, tak zmeškali 3-ročnú premlčaciu lehotu na náhradu škody, pričom žaloba na prietahy a nečinnosť je podaná až po 19 rokoch od podania žaloby 23.12.1992. Žalobcom nemôže byť priznaná fiktívna náhrada vyčíslenej škody vo výške 77.502,84 eur bez úrokov z omeškania. V zmysle kogentného ustanovenia § 16 ods. 4, veta druhá, zákona č. 514, navrhovatelia pri platení nároku na súde môžu požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ani túto námietku súd nevyhodnotil. Žalobcovia mali preukázateľne priznanú a vyplatenú finančnú náhradu, ktorú dobrovoľne od štátu prijali. Preto im nemohla vzniknúť škoda vo všeobecnosti ako ujma uvedená v bodoch a/ až c/ zákona. Naviac, znalecký posudok N.. T. P. nebol vypracovaný v tomto konaní, ale len na základe rozhodnutia Okresného súdu X. vo veci sp. zn. 6C/121/2011, pričom pojednávajúci Okresný súd L. nemal brať takýto dôkaz na vedomie z hľadiska jeho nedôveryhodnosti a predpojatosti znalca. Znalecký posudok nezohľadňoval skutočnosť, že každému zo žalobcov mal byť vydaný pozemok v rozlohe 318,9 m², čo nie je pozemok výmerou vhodný na výstavbu. Znalec vyčíslil náhradu škody pri fikcii optimálnych podmienok za neexistencie novely zákona č. 571/2007 Z.z., a takýto dôkaz je v konaní právne irelevantný. Aj pred novelou zákona č. 229/1991 Zb., prijatím zákona č. 571 bolo možné namiesto náhradného pozemku poskytnúť oprávneným osobám finančnú náhradu (§ 14 ods. 1, veta druhá, zákona č. 229). Žalobcom ako oprávneným osobám nebolo možné vydať pozemok o výmere menšej ako 400 m² (žalobcom prislúchali pozemky vo výmere len 318,9 m²). Bolo možné rozhodovať len o výplate finančnej náhrady. Nie je možné ani predpokladať jednotkovú cenu stanovenú znalcom N.. G. P. na 84,33 eur/m². Žalovaný nesúhlasí ani s náhradou 87,01 eur/m² v znaleckom posudku N.. T. P.. Ak sa nevydávajú pozemky, platí sa finančná náhrada. Súdom prvej inštancie nebol dostatočne zdôvodnený nesprávny úradný postup pre nečinnosť, nepreukázaná príčinná súvislosť so vznikom škody, keďže zatiaľ nebolo rozhodnuté príslušným orgánom a o nesprávnom úradnom postupe. Naviac žalovaný poukazuje na námietku premlčania práva na náhradu úrokov z omeškania. Žalovaný je toho názoru, že nedodržanie lehoty na rozhodnutie podľa § 49 Správneho poriadku nemôže mať za následok záver o nečinnosti

Obvodného pozemkového úradu L.. Navrhuje rozhodnutie zmeniť a žalobu zamietnuť v celom rozsahu, prípadne zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

8) Zástupca žalobcov vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne. Keď sa vytyka nevykonávanie navrhnutých dôkazov či nezaobranie sa právnou argumentáciou obsiahnutou v písomnom vyjadrení žalovaného, tak platí zásada kontradiktórnosti občianskeho súdneho konania, pričom zástupca žalovaného sa neustanovoval na termíny súdnych konaní. Pravidelne udeľoval súhlas na konanie v jeho neprítomnosti. Nemohlo dôjsť k neúplnému zisteniu skutkového stavu pre nevykonanie žalovaným navrhnutých dôkazov. Čo sa týka nerešpektovania právneho názoru odvolacieho súdu a porušenie § 226 O.s.p. prvoinštančným súdom, aj táto námietka nie je dôvodná. Po rozhodnutí krajským súdom zo dňa 12.11.2013 boli vyprodukované aj ďalšie dôkazy, čo prinieslo zásadný posun skutkového stavu a preukázanie dôvodnosti uplatneného nároku. Žalobcovia doložili viacero súdnych judikatúr, ktoré ustanovili príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti štátnym orgánom a vznikom škody a je pri menej flagrantnom porušení zákona, ako sa dopustil správny orgán voči žalobcom v reštitučnom konaní. Nemožno opomenúť ani tú skutočnosť, že o nároku žalobcov bolo v správnom konaní rozhodované až po 19 rokoch správneho konania. Čo sa týka výšky náhrady škody, nárok uplatnený v súdnom konaní je o čosi nižší ako výška istiny uplatnenej pri predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody postupom podľa zákona č. 514/2003 Z.z.. Nie je možné hovoriť o právnej irelevancii znaleckých posudkov N.. P. a N.. P., pričom tieto znalecké posudky sú dôkazné prostriedky, predložené v listinnej podobe v súdnom konaní. Žalovanému nič nebránilo, aby predložil iný znalecký posudok, resp. aby navrhol takéto vykonanie dokazovania znalcom pred Okresným súdom L.. Nesprávny úradný postup je aj porušenie povinností orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote (§ 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.). Až novelou účinnou od 1.1.2013 došlo k zmene ustanovenia § 9 zákona č. 514 a stanovená podmienka výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti a prešetrenia vybavenia sťažnosti na prietahy z platného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa previnil disciplinárneho previnenia. Takéto podmienky nadobudli účinnosť od 1.1.2013. Preto ani žalobcovia nemali zákonnú povinnosť dokladovať nečinnosť správneho orgánu rozhodnutím príslušného orgánu pri vybavení sťažnosti na prietahy, či z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní o prietahoch v súdnom konaní. Žalobcovia opätovne poukazujú na odôvodnenie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 1Sžo/54/2009, že treba súhlasiť s tvrdením žalobcov, že v danej veci správny orgán nerozhodol v lehote ust. v § 49 Správneho poriadku. Vzhľadom na vyššie uvedené žalobcovia navrhli potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne.

9) Odvolací súd vyzval účastníkov na vyjadrenie k možnosti posudzovania splnenia podmienky, resp. neexistencie rozhodnutia o nečinnosti a prietahov v rozhodovaní správneho orgánu ako podmienky pre uplatnenie nároku z náhrady škody proti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z.. K tejto požiadavke odvolacieho súdu žalobcovia zaujali doterajší postoj, že takéto podmienka nebola v zákone č. 514 do 31.12.2012. Nemožno opomenúť stanovisko Najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 1Sžo/54/2009 o tom, že je potrebné súhlasiť s tvrdením žalobcu, že vo veci správny orgán nerozhodol v lehote stanovenej v § 49 Správneho poriadku. Preto Okresný súd L. správne posúdil porušenie povinnosti správneho orgánu rozhodnúť v zákonnej lehote podľa § 49 Správneho poriadku ako prejudiciálnu otázku a hodnotil nesprávny úradný postup správneho orgánu.

10) Žalovaný zdôrazňoval možnosť posúdenia splnenia podmienky, resp. neexistencie rozhodnutia o nečinnosti a prietahov v rozhodovaní správneho orgánu, ako podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu škody proti štátu podľa zákona č. 514. Tu poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre vo veci sp. zn. 5Co/9/2008 o možnosti posudzovať nesprávny úradný postup len v súvislosti s konkrétnym zistením nesprávneho orgánu konštatovaným iným príslušným správnym úradom. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1Sžo/54/2009 konštatoval, že nebolo preukázané, aby Obvodný pozemkový úrad L. postupoval v rozpore s právnou normou. Súd prvej inštancie ale nerozlišoval medzi škodou spôsobenou nezákonným rozhodnutím a škodou spôsobenou nesprávnym úradným postupom, ktorý si uplatňujú žalobcovia. Nie je možné považovať za nesprávny úradný postup prípadné pochybenie a nedostatky spočívajúce v tom, že štátny orgán, v danom prípade správny orgán, nesprávne vyhodnotil podmienky vydania rozhodnutia. Aj keď súd prvej inštancie konštatuje nesprávny úradný postup bývalého Obvodného pozemkového úradu a rieši zodpovednosť žalovaného za škodu spôsobenú žalobcom, pričom poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu SR či Najvyššieho súdu ČR, tak stále platí stanovisko Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 4Cdo/116/2012, že všeobecné súdy nie sú oprávnené

mimo rámca správneho súdництва skúmať vecnú správnosť správnych aktov vydaných príslušným orgánom. Preto ani nie je splnená podmienka vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Nestačí poukazovať na to, že orgán štátu nepostupoval v súlade so zákonom, nesprávny úradný postup musí byť konkrétne a presne pomenovaný, v rozpore s ktorým ustanovením konkrétneho zákona je. Navyiac, žalovaný namieta premlčanie nároku. Navrhuje rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, prípadne zmeniť rozhodnutie a návrh zamietnuť v celom rozsahu.

11) Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia (§ 380 ods. 1 CSP č. 160/2015 Z.z., že odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný) a dospel k záveru, že je potrebné zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie a návrh žalobcov zamietnuť. Žalobcovia v konaní uplatnili právo na náhradu škody vyplývajúcej zo zmeny právnej úpravy, keď po 31.12.2007 reštituentom ako oprávneným osobám nie je možné vydať náhradné pozemky, ak ich výmera je menšia ako 400 m², resp. ak nárok v peniazoch je väčší ako 5.000,- Sk. Jedná sa o zmenu § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 229/1991 Zb., ktoré ustanovenie bolo menené zákonom č. 571/2007 Z.z. účinného od 1.1.2008. Podľa názoru žalobcov ako oprávnených osôb, v prípade rozhodnutia správneho orgánu do 1.1.2008 mali by nárok na vydanie pozemkov, ale v menšej výmere ako 400 m², pričom sa im mali vydať pozemky podľa možnosti rovnocenné, ktoré by v prípade trhovej ceny stanovenej doloženým znaleckým posudkom N.. P. by predstavovali až hodnotu 26.892,83 eur. Zo strany štátu mala byť vyplatená náhrada 1.058,55 eur. Na odvolacom pojednávaní ale žalobca spresnil, že ani táto finančná náhrada im nebola vyplatená, ale uplatnili si nárok ponížený o túto im prislúchajúcu náhradu zatiaľ nevyplatenú. Žalobcovia videli nesprávny úradný postup Okresného úradu L., odboru pozemkového, ktorý o ich reštitučnom nároku rozhodoval 19 rokov a následne vydal rozhodnutie až v roku 2008, keď ako oprávnené osoby už nemali právo na vydanie náhradných pozemkov, ak tieto náhradné pozemky mali menšiu výmeru ako 400 m². Obvodný pozemkový úrad nekonal v čase od 6.7.2005 do 28.2.2008 o ich reštitučnom nároku, teda nekonal takmer 3 roky, došlo k zmene právnej úpravy, pričom nárok na náhradu škody u žalobcov predstavuje ušlý zisk, ktorý predstavuje hodnotu rozdielu medzi budúcou vyplatenou finančnou náhradou a predpokladanou trhovou cenou nehnuteľnosti, ktoré im mali byť vydané v prípade rozhodnutia správneho orgánu do 31.12.2007. Žalobcovia v konaní doložili rozhodnutia českých súdov, a to rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. IV.ÚS 696/06 zo dňa 14.8.2007, ktorý takisto riešil otázku tzv. hypotetickej škody a možného rozmnoženia majetku, nebyť škodovej udalosti, pričom nesprávny úradný postup a vydanie rozhodnutia po uplynutí zákonom stanovenej lehoty. Kto je takýmto postupom dotknutý, má právo na náhradu škody, a teda aj ušlého zisku, kedy škodcovi sa má nahradiť to, čo by poškodený nadobudol pri bežnom chode veci, kedy by nebol v škodovej udalosti. Obdobne Ústavný súd ČR vo veci sp. zn. II.ÚS 2635/15 konštatuje, že zmena judikatúry sama o sebe nie je porušením princípu predvídateľnosti práva a nemôže byť dôvodom pre kasáciu napadnutého rozhodnutia, ale skutočnou príčinou vzniku škody je aj porušenie povinnosti vydať rozhodnutie v primeranej lehote. Pri nečinnosti môže oprávnená osoba prísť o možnosť uspokojenia nároku na náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti vydať vec voči povinnej osobe. Aj Ústavný súd ČR vo veci sp. zn. I.ÚS 437/03 konštatoval, že nový spôsob vyporiadania reštitučných nárokov môže byť menej výhodný, než predchádzajúci, čo zakladá právo na odškodnenie v prípade porušenia povinnosti pri nesprávnom úradnom postupe a ak reštitučný nárok sťažovateľa nebol uspokojený v lehote pri prejednaní veci v primeranej lehote. Pri odčinení reštituentov a majetkových krívd nemajú byť vytvárané krivdy nové.

12) Odvolací súd poukazuje na to, že otázku nesprávneho úradného postupu nemôže súd riešiť ako predbežnú otázku a konštatovanie nesprávneho úradného postupu nemôže byť odvolávka na odôvodnenie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 1Sžo/54/2009 zo dňa 22.9.2009, že správny orgán nerozhodol v lehote stanovenej v § 49 Správneho poriadku. Tu aj Najvyšší súd konštatuje, že táto skutočnosť ale nemala za následok nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia. Keď odvolací súd v zrušujúcom uznesení zo dňa 12.11.2013 č. k. 12Co/1/2013-296 konštatoval, že zatiaľ nie je vydané žiadne právoplatné rozhodnutie žiadneho orgánu o tom, že tu bol nesprávny úradný postup správneho orgánu s dôsledkami podľa § 9 zákona č. 514 s možnosťou žalobcov na náhradu škody proti správne mu orgánu. Ďalej sa uvádza, že zatiaľ nie je právomocným rozhodnutím konštatovanie porušenia právnej povinnosti správnym orgánom rozhodnúť o nároku žalobcov bez prietahov.

13) Žalobcovia poukázali na to, že sprísnenie podmienky uplatneného nároku na náhradu škody v § 9 zavedením odsekov 2 a 3 v novele č. 412/2012 Z.z., že pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu je možné vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie

vybavenia sťažnosti na prieťahy, právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní, tak odvolací súd je toho názoru, že pri § 9 ods. 2, 3 zákona č. 514 sa jedná o nepravú retroaktivitu, kde nová právna úprava zavádza do budúcnosti nový režim a mechanizmus uplatnenia práv, pokiaľ právam nadobudnutým zo skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. V konečnom dôsledku nepôsobí nepravá retroaktivita do minulosti (uznesenie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 4Cdo/98/2010 zo dňa 29.6.2010). Štát môže meniť určité existujúce povinnosti do budúcnosti, pričom ak sa pravá retroaktivita (spätá účinnosť) v zásade odmieta ako nezlučiteľná s obsahom princípu právneho štátu, nepravá retroaktivita za určitých okolností sa akceptuje ako prípustný nástroj na dosiahnutie ustanovených a skutočne významných cieľov verejnej moci. Ide potom o také konanie zákonodarcu, pri ktorom v novom právnom predpise uzná právne skutočnosti, ktoré vznikli počas platnosti porušením zákona, a zároveň prinesie určité zmeny práv (alebo povinností), ktoré vznikli na základe týchto právnych skutočností alebo na ich základe zavedie nové pravidlá alebo povinnosti. V tomto prípade zákon č. 412/2012 Z.z., účinný od 1.1.2013, precizoval posudzovanie nesprávneho úradného postupu, teda aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, či zbytočné prieťahy v konaní, pričom podľa názoru odvolacieho súdu nemožno konštatovať nesprávny úradný postup len ako predbežnú otázku, ktorú rieši súd pri uplatnenom nároku na náhradu škody. Zatiaľ nebol doložený žiaden listinný dôkaz preukazujúci nesprávny úradný postup a porušenie povinnosti orgánom verejnej moci, že bolo vydané rozhodnutie príslušným orgánom, že správny orgán nedodrжал zákonné povinnosti a nevydal rozhodnutie v stanovenej lehote. Odvolací súd je toho názoru, že nebola splnená zákonná podmienka na priznanie nároku na náhradu škody, a to, že existuje právoplatné rozhodnutie, ktoré by konštatovalo nesprávny úradný postup spočívajúci v nečinnosti správneho orgánu. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/116/2012 uvádza, že všeobecné súdy nie sú oprávnené mimo rámca správneho súdnictva skúmať vecnú správnosť správnych aktov vydaných príslušným orgánom, čo analogicky znamená, že aj všeobecné súdy nie sú ani oprávnené pri rozhodovaní veci samej vytvárať rozhodnutia o nesprávnom úradnom postupe a povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon v zákonom stanovenej lehote a na základe takto prejudiciálneho vyriešenia otázky zodpovednosti správneho orgánu za nesprávny úradný postup vyvodzovať nároky z náhrady škody.

14) Pri riešení otázky náhrady škody v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. (ďalej len „OZ“), že každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti, pričom spôsob a rozsah náhrady škody vyplýva z § 442 ods. 1 OZ, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk), tak zatiaľ neexistuje základný predpoklad na vyriešenie otázky zodpovednosti za škodu, a to konštatovanie nesprávneho úradného postupu pri porušení povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote. Ak sa pri náhrade škody skúma príčinná súvislosť, t.j. vzťah medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, tak zatiaľ nesprávny úradný postup nebol nikdy konštatovaný príslušným zodpovedným orgánom. Preto chýba jedna z náležitostí nároku na náhradu škody, a to konštatovanie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Ak základným predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je porušenie právnej povinnosti, existencia škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou a zavinenie, tak porušenie právnej povinnosti spočíva v existencii takého úkonu, ktorý je v rozpore s objektívnym právom. K porušeniu právnej povinnosti môže dôjsť buď protiprávnym konaním alebo opomenutím toho, čo malo byť v súlade s právom vykonané. Existencia príčinnej súvislosti musí byť v každom konkrétnom prípade bezpečne preukázaná, nemožno ju len predpokladať. V danom prípade nie je preukázané porušenie právnej povinnosti, kde protiprávne konanie zatiaľ nebolo preukázané rozhodnutím príslušného správneho orgánu. Pri chýbajúcej jednej z podmienok zodpovednosti za vznik škody, a to porušenie právnej povinnosti konštatovanej príslušným orgánom, nie je možné riešiť ani otázku zodpovednosti za škodu, a tým aj právo poškodeného na prípadný ušlý zisk v zmysle § 442 ods. 1 OZ. Aj závery predchádzajúceho zrušujúceho uznesenia krajského súdu z 12.11.2013, že zatiaľ ešte žiaden orgán nerozhodol o nesprávnom úradnom postupe správneho orgánu vo vzťahu ku žalobcom, zatiaľ nie je právomocným rozhodnutím konštatované porušenie právnej povinnosti správnym orgánom rozhodnúť o nároku žalobcov bez prieťahov. Preto nie sú naplnené podmienky § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Preto krajský súd mení rozsudok súdu prvej inštancie a návrh žalobcov zamietá.

15) O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP č. 160/2015 Z.z. v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Neúspešní žalobcovia nemajú právo na náhradu trov konania. Úspešný žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil, preto sporovým stranám nie je priznaný nárok na náhradu trov konania.

16) Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2, posledná veta, CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).